ARA
BARCELONA
26/02/12
Prensa: Diaria
Tirada: 30.737 Ejemplares
Difusión: 17.819 Ejemplares
Cód: 55374950
Página: 16
Sección: POLÍTICA NACIONAL Valor: 3.791,00 € Área (cm2): 843,7 Ocupación: 93,04 % Documento: 1/1 Autor: J. RUSIÑOL / M. COLOMER Núm. Lectores: 71276

DECLARACIÓ DEL DUC DE PALMA

Autocensura mediàtica, la pitjor de les censures

Els experts denuncien massa "prudència" de la premsa amb la monarquia, obligada ara a ser més transparent

Reportatge

J. RUSIÑOL / M. COLOMER
MADRID/BARCELONA

Ramón Iribarren no va escatimar hores a explicar, un per un, als periodistes que a la Zarzuela no lligaven els gossos amb llonganisses. Seguint les ordres rebudes, el responsable de la comunicació de la Casa del Rei va escarrassar-se a explicar les grans partides de com es destinaven part dels diners públics que els ciutadans destinen al manteniment de la monarquia. Això va ser a finals del 2011. Aquest mes de març Iribarren serà substituït al càrrec per un altre periodista veterà, Javier Ayuso.

L'entorn del monarca assegura que aquest relleu, anunciat a principis de mes, s'emmarca en un procés ordinari de renovació interna, tot i que el fins ara cap de premsa havia arribat al càrrec a principis del 2010. Més enllà del motiu oficial, el cert és que el cas Urdangarin ha obligat la Corona a activar-se i posar a tota velocitat els motors de la maquinària comunicativa. La societat vol saber què passa i els mitjans de comunicació comencen a deixar enrere una extrema prudència informativa que, fins ara, ha embolcallat amb cotó fluix la institució monàrquica. Experts en la matèria i dirigents polítics alerten: l'autocensura de la premsa no hauria de continuar.

Vassallatge i opacitat

Iñaki Anasagasti és senador del Partit Nacionalista Basc (PNB) i autor del llibre *Una monarquía protegida por la censura*. Segons el seu punt de vista, la Corona espanyola "se sosté en tres pilars: el PP, el PSOE i el vassallatge dels mitjans de comunicació de la *villa y corte*". Creu que la bona valoració ciutadana que té la monarquia a les enquestes és fictícia perquè s'ha construït sobre una "gran mentida" que es resumeix en dos punts: unes "preguntes induïdes i sense possibilitat de crítica" i l'"opacitat" que ha envoltat el cap de l'estat i que, per tant, dóna menys elements per a la valoració. Tot i això, l'octubre del 2011, per primer cop des del 1994, la monarquia suspenia en un Baròmetre del Centre d'Investigacions Sociològiques.

Anasagasti és crític amb l'autocensura de la premsa. "Es pensen que aquest és un país d'idiotes. En el discurs de la nit de Nadal surt el rei i diu que la justícia és igual per a tots. Ell, que és l'únic que no és responsable davant la justícia! I tothom l'aplaudeix. La premsa hauria d'haver sortit a afirmar: està molt bé, però justament vostè no pot dir això!" La seva indignació deixa pas a una certa esperança. No descarta que les noves generacions siguin més exigents amb la reialesa: "Urdangarin ha caigut a la trampa del seu sogre. Es pensava que tindria la mateixa impunitat que ell".

Ètica i renúncies

La presidenta de l'Associació de la Premsa de Madrid (APM), la periodista Carmen del Riego, opta per veure el got mig ple i assegura: "Es la primera vegada [en el cas Urdangarin] que la casa reial ha informat més enllà dels discursos del rei o dels comunicats". El vicedegà de la Facultat de Comunicació Blanquerna i professor d'ètica de la comunicació, Carles Ruiz, també creu que aquest cas ha obert "una escletxa" en la comunicació del rei.

A principis d'any la Zarzuela va convidar uns quants mitjans –no pas tots– a un esmorzar informatiu per encarar el problema i afirmar que el comportament del duc de Palma havia estat "poc exemplar" i que, per tant, seria apartat dels actes oficials de la Corona espanyola. "Sense arribar als nivells de transparència que voldríem, hi ha hagut un intent d'anar més enllà de l'obscurantisme de la casa reial", admet Del Riego.

Canvi
Els mitjans comencen a perdre el respecte reverencial per la Corona

Opacitat
El cas del duc de Palma fa que la Corona sigui una mica més oberta a la premsa

EXIGIR EXPLICACIONS
Casos com el d'Urdangarin, ahir davant la premsa, posen la professió davant del mirall. Analistes consultats per l'ARA creuen que els mitjans "han de fer també una reflexió". ISAAC BUJ / EFE

Per Carles Ruiz, carregar els neulers de tot plegat a l'opacitat de la Corona espanyola no deixa de ser, en part, una excusa davant un fet que el "preocupa": la renúncia dels mitjans periodístics a investigar la corrupció per iniciativa pròpia i no a remolc de l'estament judicial. La presidenta del Consell de la Informació de Catalunya, Llúcia Oliva, diu que els periodistes han estat "massa prudents" amb la monarquia i "han arribat a l'autocensura".

El que en realitat és alarmant, a criteri de Ruiz, és la "tendència" creixent a les "caceres" mediàtiques pel carrer, "disfressada de periodisme d'investigació". Es refereix a les "imatges patètiques" d'Urdangarin a Washington corrent pel carrer per fugir de les càmeres, una condemna complementària, la denominada *pena de telenotícies*. Unes imatges que són un "símbol del patetisme" cap on caminen alguns mitjans que "mereix una reflexió".

Oliva creu que alguns casos, com el del Palau de la Música, han demostrat que "els periodistes han d'anar més lluny en la tasca de vigilància dels poders democràtics", tot i que admet que de vegades no hi ha els recursos necessaris per fer-ho.

El repte ara és tornar a les essències del periodisme per garantir la funció de denúncia social.

El cas a ulls del món

La declaració del gendre del rei a la premsa internacional

Humiliació pública

El diari britànic *The Guardian* titlla Urdangarin de "persona desacreditada". El mitjà assenyala que, malgrat que el duc de Palma es declara innocent, les proves filtrades de la investigació apunten a una "culpabilitat" del gendre del rei. A més, es fa ressò de les burles i protestes i del llançament d'ous al cotxe de l'imputat.

El 'mal gendre'

Urdangarin "era el gendre ideal", i li van ploure elogis quan es va incorporar a la família reial, recorda el francès *Le Monde*. El diari explica com el "conte de fades s'ha convertit en un malson" per a la monarquia, a la qual "ha posat en perill". El rotatiu parla d'una família reial "dividida" i de la "baixada als inferns" d'Urdangarin.

Pèrdua de respecte

La cadena nordamericana CNN es fa ressò de l'impacte en l'opinió pública de l'escàndol. L'emissora considera que el cas afecta "l'ampli respecte que tenia la família reial pel paper del rei com a cap d'estat en guiar Espanya cap a la democràcia després de la dictadura de Franco". També destaca la condició de medallista olímpic d'Urdangarin.

Família reial dividida

La premsa llatinoamericana ha seguit l'escàndol de ben a prop. El diari argentí *Clarín* destaca que el cas de corrupció ha malmès la imatge de la Corona. Es fa ressò de la premsa rosa espanyola, que especula que el cas Urdangarin ha enfrontat la família reial i que el rei està molt disgustat amb el que va ser el seu "gendre d'or".